

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Факультет інформаційних технологій та управління

ЗАТВЕРДЖЕНО
Приймальною комісією
Протокол № 4 від 29.01.18 р.
Голова Приймальної комісії
В.О.Огнев'юк

Програма ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

ОР: "Магістр"
Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа та страхування
На базі: ОР "Бакалавр",
здобутий за іншою спеціальністю

«ПОГОДЖЕНО»
Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

О.Б. Жильцов

«РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО»
на засіданні кафедри фінансів та
економіки
Протокол № 1 від 10.01.18 р.

А.Ю. Рамський

Київ 2018

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вступного випробування зі спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» (далі – Програма) є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою фінансів та економіки факультету інформаційних технологій та управління на основі рівня бакалавра, здобутого за іншою спеціальністю.

Програму розроблено з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України.

Вступні випробування проводяться за основними дисциплінами навчального плану підготовки абітурієнтів на базі здобутого освітнього рівня «бакалавр».

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та технологію оцінювання знань абітурієнтів під час вступу на «Фінанси, банківська справа та страхування».

Мета фахових випробувань – перевірка теоретичної та практичної підготовки абітурієнтів на базі здобутого освітнього рівня «бакалавр» і відповідності її вимогам підготовки студента.

Вступне випробування проводиться в письмовій формі.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Оцінка	Критерії
Склав	Ставиться вступнику, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбаченні програмою, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; при виконанні завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.
Не склав	Ставиться вступнику, який допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може продовжити навчання чи розпочати професійну діяльність без додаткових занять з відповідної дисципліни.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

До програми внесено базові питання з дисциплін: «Фінанси», «Міжнародні фінанси», «Фінанси підприємств та організацій», «Фінансовий менеджмент», «Банківська справа» та «Страховання», які згруповані у 12 основних тем.

Тема 1. Сутність фінансів, їх функції і роль

Предмет науки про фінанси. Фінанси - специфічна форма суспільних відносин. Об'єктивні передумови виникнення і розвитку фінансів. Фінанси як економічна, вартісна, розподільна, історична категорія. Фінансові ресурси як матеріальні носії фінансових відносин. Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями. Функції фінансів: зміст, властивості, призначення, та взаємозв'язок. Об'єкти і суб'єкти розподілу і перерозподілу вартості суспільного продукту.

Тема 2. Фінансова система України

Поняття фінансової системи, теоретичні основи її побудови. Зміст та структура фінансової системи. Сфери та ланки фінансових відносин, їх характеристика. Взаємовідносини між окремими сферами та ланками фінансової системи.

Тема 3. Фінансова політика

Фінансова політика - складова економічної і соціальної політики держави. Складові фінансової політики. Завдання і принципи фінансової політики. Стратегія і тактика фінансової політики.

Тема 4. Фінанси господарських суб'єктів

Сутність фінансів господарських суб'єктів, принципи їх організації. Грошові надходження від діяльності підприємств, їх склад і економічна характеристика. Капітал підприємства. Валовий і чистий дохід. Загальний і чистий прибуток. Класифікація доходів і видатків. Фінансові ресурси. Власні й залучені грошові кошти. Особливості фінансів підприємств різних організаційно-правових форм. Джерела формування і напрямки використання фінансових ресурсів комерційних підприємств державної і недержавної форм власності.

Тема 5. Податки і податкова система

Сутність і функції податків. Класифікація податків, її ознаки. Види податків. Податкова система: поняття, основи побудови. Становлення та розвиток податкової системи України.

Тема 6. Бюджет і бюджетна система

Бюджет як економічна і правова категорія. Місце і значення бюджету в загальній системі фінансових відносин. Бюджетна система: поняття і принципи побудови. Джерела формування доходів державного бюджету.

Тема 7. Гроші та грошовий обіг

Походження і суть грошей. Роль грошей в ринковій економіці. Види грошей. Функції грошей. Організація грошового обігу. Складові елементи національної валютної системи. Суть і види валют. Грошова система України. Поняття грошової системи та її елементи.

Тема 8. Інфляція та грошові реформи

Суть інфляції та її основні форми: повзуча, галопуюча, гіперінфляція, відкрита та закрита. Грошові реформи як радикальні заходи негативних соціально-економічних наслідків інфляції. Класифікація грошових реформ.

Тема 9. Форми і види кредиту

Необхідність і суть кредиту. Роль кредиту в ринковій економіці. Суб'єкти і об'єкти кредитних стосунків. Кредитна політика держави. Державний кредит. Функції кредиту. Основні форми кредиту: банківський, комерційний, споживчий, державний, міжбанківський, міжнародний. Види кредиту. Принципи кредитування.

Тема 10. Міжнародні валютно-кредитні відносини

Суть міжнародних валютних відносин. Поняття валютної системи. Основні елементи національної валютної системи. Сутність та класифікація валют. Міжнародні валютно-кредитні організації.

Тема 11. Банківська система України

Банківська система України, її організація. Роль і функції Національного Банку України. Облікова ставка ЦБ і її дія на економічні процеси. Комерційні банки, їх роль в економіці, функції, завдання, джерела грошових коштів. Види комерційних банків. Функції комерційних банків. Принципи кредитування.

Тема 12. Страхування і страховий ринок

Економічна необхідність і роль страхування в забезпеченні безперервності суспільного виробництва. Особливості фінансових відносин у сфері страхування. Функції страхування. Основні операції страхових компаній.

ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ ДО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

З «Фінансів, банківської справи та страхування»

1. Розкрийте сутність фінансової системи держави та її наведіть її структуру.
2. Сформулюйте визначення витрат на продукування виробів (послуг), розкрийте їх класифікації.
3. Назвіть та поясніть економічні наслідки інфляції.
4. Розкрийте структурну побудову фінансової системи держави.
5. Назвіть показники оцінки вартості основних фондів, наведіть відповідні формули та роз'ясніть їх.
6. Охарактеризуйте типи податкових систем. Зобразіть графічно криву Лаффера, поясніть поняття «критична межа оподаткування».
7. Охарактеризуйте показники оцінки ефективності інвестицій, наведіть відповідні формули та роз'ясніть їх.
8. Розкрийте сутність профіциту та дефіциту бюджету.
9. Назвіть основні інструменти монетарної політики та поясніть механізм їх впливу.
10. Розкрийте сутність бюджетної системи держави.
11. Охарактеризуйте прибуток і дохід як основні показники фінансових результатів діяльності підприємства.
12. Розкрийте механізм створення грошей системою комерційних банків. Наведіть формулу простого депозитного мультиплікатора та роз'ясніть її.
13. Сутність та значення фінансової політики держави.
14. Розкрийте поняття, склад і структуру інвестицій.

15. Розкрийте суть ВВП та особливості його обчислення. Наведіть елементи, які не входять до ВВП та поясніть, чому.
16. Охарактеризуйте основні напрямки використання чистого прибутку на підприємстві.
17. Охарактеризуйте процес амортизації основних фондів. Наведіть формули норми амортизації, амортизаційних відрахувань та роз'ясніть їх. Назвіть основні методи нарахування амортизації.
18. Наведіть визначення та методику розрахунку показників, що розраховуються на основі ВВП: чистого національного продукту, національного доходу, особистого доходу, використовуюваного доходу.
19. Назвіть і розкрийте методи та форми бюджетного фінансування.
20. Охарактеризуйте основні типи господарських товариств.
21. Охарактеризуйте суть та складові грошового ринку та поясніть механізм встановлення рівноваги на грошовому ринку.
22. Назвіть та роз'ясніть функції та задачі Міністерства фінансів України.
23. Розкрийте методики розрахунку заробітку робітників за прямої погодинної та погодинно-преміальної систем оплати праці.
24. Визначте поняття та типи валютних курсів. Назвіть фактори, що визначають динаміку валютного курсу та роз'ясніть механізм їх впливу.
25. Розкрийте сутність державного кредиту та внутрішніх запозичень.
26. Наведіть та охарактеризуйте суть, елементний склад оборотних фондів, суть та структуру фондів обігу.
27. Охарактеризуйте валютний ринок: його суть, функції та суб'єкти.
28. Визначте суть державного боргу та охарактеризуйте його види.
29. Наведіть суть, структуру та класифікації оборотних засобів підприємства.
30. Наведіть визначення валютної політики, назвіть її цілі та види.
31. Розкрийте способи фінансування дефіциту державного бюджету, їх переваги та недоліки.
32. Назвіть методи нарахування амортизації. Розкрийте прямолінійний метод та метод зниження залишкової вартості, наведіть відповідні формули та роз'ясніть їх.
33. Розкрийте суть грошової бази та грошової маси. Поясніть суть і значення, наведіть формули коефіцієнта депонування та норми резервування, роз'ясніть їх.
34. Розкрийте сутність та форми зовнішнього державного кредиту.
35. Розкрийте суть, класифікації і структуру основних фондів.
36. Охарактеризуйте співвідношення понять ВВП та економічний добробут. Визначте суть та роль показника ВВП на душу населення. Розкрийте недоліки ВВП як показника розвитку економіки.
37. Охарактеризуйте фізичне (матеріальне) та моральне (економічне) спрацювання основних фондів.
38. Наведіть сутність, функції та види податків.
39. Назвіть та охарактеризуйте види фінансових інструментів грошового ринку та їх призначення.

40. Розкрийте сутність та особливості міжнародних фінансів.
41. Визначте собівартість продукції як комплексний економічний показник. Охарактеризуйте виробничу та повну собівартість.
42. Охарактеризуйте суть та типи інфляції. Наведіть методику вимірювання інфляції.
43. Розкрийте суть неплатоспроможності підприємства. Опишіть етапи процедури банкрутства.
44. Назвіть та охарактеризуйте види місцевих податків та зборів.
45. Назвіть міжнародні фінансові інститути, наведіть загальну характеристику їх роботи.
46. Визначте суть, призначення та наведіть типову структуру бізнес-плану.
47. Охарактеризуйте складові тарифної системи (суть та призначення): тарифну ставку, тарифну сітку, тарифно-кваліфікаційний довідник, схему посадових окладів
48. Розкрийте сутність, короткострокові і довгострокові цілі бюджетно-податкової політики.
49. Розкрийте структуру бюджетної системи держави.
50. Назвіть та охарактеризуйте інструменти ринку грошей, кредитного та фондового ринку.
51. Охарактеризуйте та проілюструйте графічно суть та склад пропозиції грошей.
52. Назвіть та охарактеризуйте форми здійснення реальних інвестицій підприємства.
53. Назвіть групи показників оцінки фінансового стану підприємства. Охарактеризуйте показники платоспроможності, наведіть відповідні формули та роз'ясніть їх.
54. Розкрийте сутність грошей, їх функції та властивості. Визначте суть та склад грошових агрегатів.
55. Наведіть класифікацію джерел фінансування інвестицій.
56. Назвіть групи показників оцінки фінансового стану підприємства. Охарактеризуйте показники прибутковості (рентабельності), наведіть відповідні формули та роз'ясніть їх.
57. Розкрийте суть та особливості дискреційної і недискреційної фіскальної політики. Роз'ясніть механізм впливу автоматичних вбудованих стабілізаторів на стан державного бюджету
58. Розкрийте поняття інвестиційних ресурсів та принципи їх формування.
59. Назвіть групи показників оцінки фінансового стану підприємства. Охарактеризуйте показники ділової активності, наведіть відповідні формули та роз'ясніть їх.
60. Охарактеризуйте поняття і типи економічного зростання.
61. Охарактеризуйте банківське кредитування та його форми.
62. Наведіть суть та характеристики процесу відтворення основних фондів: простого та розширеного, інтенсивного та екстенсивного.
63. Розкрийте поняття номінального і реального ВВП, методику аналізу динаміки реального ВВП.
64. Розкрийте суть, суб'єкти, об'єкти та види страхування.

65. Назвіть основні показники рівня ефективності використання оборотних засобів, наведіть відповідні формули та роз'ясніть їх.
66. Розкрийте механізм впливу податків на макроекономічні процеси.
67. Розкрийте зміст, завдання та методи фінансового планування.
68. Охарактеризуйте види прибутку та наведіть методику їх розрахунку.
69. Охарактеризуйте міжнародний рух капіталу: напрями, переваги та недоліки для країн; наведіть показники, що його характеризують.
70. Розкрийте зміст фінансового плану та наведіть порядок його розробки.
71. Сформулюйте поняття оплати праці, основної і додаткової заробітної плати. Охарактеризуйте суть і застосування основних форм оплати праці.
72. Охарактеризуйте суть бюджетних дефіцитів та їх типи.
73. Охарактеризуйте моральний знос основних фондів, методику його оцінки, наведіть відповідні формули та роз'ясніть їх.
74. Охарактеризуйте суть та структуру платіжного балансу.
75. Обґрунтуйте необхідність та структуру поглибленого аналізу фінансового стану підприємства.
76. Розкрийте сутність ВВП, ВВП та їх взаємозв'язок. Назвіть економічні наслідки значної розбіжності між ВВП та ВВП.
77. Розкрийте поняття інвестиційного проекту, охарактеризуйте стадії його життєвого циклу.
78. Охарактеризуйте суть і види нематеріальних ресурсів підприємства.
79. Охарактеризуйте інфраструктуру фінансового ринку в Україні
80. Розкрийте суть та джерела проведення санації підприємства
81. Наведіть та охарактеризуйте тенденції розвитку міжнародних фінансових відносин.
82. Розкрийте поняття портфелю фінансових інвестицій та назвіть етапи процесу його формування.
83. Поясніть сутність, призначення та роль бюджету
84. Розкрийте методи обчислення ВВП та наведіть їх формули.
85. Розкрийте суть та особливості страхування.
86. Охарактеризуйте склад, структуру та зміст інвестиційного проекту.
87. Розкрийте структуру банківської системи України.
88. Розкрийте сутність акціонерного товариства та назвіть його види.
89. Назвіть групи показників оцінки фінансового стану підприємства. Охарактеризуйте показники фінансової стійкості, наведіть відповідні формули та роз'ясніть їх.
90. Охарактеризуйте еволюцію світової валютної системи.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України // Відомості ВРУ, 1996, №30, ст. 141.
2. Бюджетний кодекс України // Відомості ВРУ, 2010, № 50, с. 1778, ст. 572.
3. Податковий кодекс України // Відомості ВРУ, 2011, № 13, с. 556, ст. 112.
4. Господарський кодекс України // Відомості ВРУ, 2003, №18, ст.144.

5. Закон України «Про банки і банківську діяльність» // Відомості Верховної Ради України від 09.02.2001 - 2001 р., № 5, ст. 30.
6. Закон України «Про страхування» // Відомості Верховної Ради України від 30.04.1996 - 1996 р., № 18, ст. 78.
7. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» // Відомості Верховної Ради України від 04.01.2002 - 2002 р., № 1, ст. 1.
8. Азаренкова Г.М., Журавель Т.М., Михайленко Р.М. Фінанси підприємств: навч. посіб. для самост. вивч. дисципліни - 3-тє вид., випр. і допов. - К. : Знання-Прес, 2014.
9. Андріанова І.І., Ісайко В.А. Фінанси підприємств. Практикум: навч.-метод, посібник / Національна академія держ. управління при Президентові України. Одеський регіональний ін-т держ. управління. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2015.
10. Базилевич В.Д., Баластрик Л.О. Державні фінанси. - К., 2004
11. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка. Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. - К.: Знання, 2008. - 743 с.
12. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. - М.: "ОЛИМП-БИЗНЕС", 1997.
13. Брюховецька Н.Ю. Фінанси підприємств: навч. посібник / Донецький ун-т економіки та права. Кафедра фінансів. - Донецьк : ДонУЕП, 2006. - 215с.
14. Василик О.Д. Теорія фінансів: підручник. - НІОС, 2014. - 416.
15. Василик О.Д., Павлюк К.В. Державні фінанси України. - К.: Вища школа, 2006.
16. Версаль Н.І., Дорошенко Т.В. Теорія кредиту: навч. посібник. - К. : Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2007. - 481с.
17. Гроші та кредит: підручник / Б.С. Івасів; Тернопільська академія народного господарства. - Т.: Карт-бланш, 2015. - 528 с.
18. Гроші та кредит: підручник / М.І. Савлук [та ін.]; заг. ред. М.І. Савлук; Київський національний економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана. - 4 вид., перероб. і доп. - К. : КНЕУ, 2006. - 744 с.
19. Гроші та кредит: навч. посіб. / [М.І. Крупка та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. М.І. Крупки]; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. - Л.: Вид. центр ЛНУ ім. І.Франка, 2015. - 406 с.
20. Демиденко Л.М., Субботович Ю.Л. Податкова система. Підручник. - К.: Центр учбової літератури, 2007.
21. Економічна теорія: Політекономія. Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. - 7-ме вид., випр. і перероб. - К.: Знання-Прес, 2008. - 719 с.
22. Зятковський І.В. Фінанси підприємств: Навч. посіб. для студ. екон. спец. вищ. навч. закл. - К.: Кондор, 2003.
23. Кириленко О.П. - Фінанси (Теорія та вітчизняна практика). Навч. посібник, - Тернопіль, Економічна думка, 2000.
24. Лагутін В.Д. Кредитування: Теорія і практика: Навч. посібник. - 4.вид., стер. - К.: Знання, 2004. - 215 с.
25. Лютий І.О., Демиденко Л.М., Романюк М.В., Тропіна В.Б., Субботович Ю.Л. Податкова система: Навч. посіб. - 2009.

26. Мікроекономіка: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. - 2 видання переробл. і доповн. - К.: Знання, 2008. - 679 с.
27. Мікроекономіка: практикум: Навч. посіб. / За ред. В.Д. Базилевича. - 2-ге вид., переробл. і доповн. - К.: Знання, 2010. - 491 с.
28. Мишкін Ф. Економіка грошей, банківської справи і фінансових ринків / С. Панчишин та ін. (пер. з англ.). - К.: Основи, 1999. - 967 с.
29. Місцеві фінанси: підручник / за редакцією О.П.Кириленко/. - К. Знання, 2006. – 677с.
30. Опарін В.М. Фінанси (Загальна теорія). - К.: КНЕУ, 2008.
31. Павлюк К.В. Бюджетна система України. - К., 2008.
32. Поддєрьогін А.М., Білик М.Д., Буряк Л.Д., Булгакова С.О., Куліш А.П. Фінанси підприємств: Підручник / Київський національний економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана / А. М. Поддєрьогін (наук.ред.). - б.вид., перероб. та доп. - К.: КНЕУ, 2006.
33. Слав'юк Р.А. Фінанси підприємств: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Національний банк України; Університет банківської справи. - К.: УБС НБУ, 2007.
34. Страхування: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. - К.: Знання, 2008-1019 с.
35. Теорія фінансів: Підручник / За ред. В.М. Федосова, С.І. Юрія, Л.Л. Лазебник, В.Б. Тропіна/ К.: ЦУЛ, 2010.
36. Фінанси підприємств: Підручник / А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д. Буряк та ін.; Кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. - 6-те вид., перероб. та допов. - К.: КНЕУ, 2006. - 552 с.
37. Финансы. Денежное обращение. Кредит: Учеб. для вузов / Под ред. Г.Б. Поляка. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001.
38. Шелудько В.М. Фінансовий ринок: Підручник / В.М. Шелудько. - К.: Знання, 2006. - 535 с.